

Методичні рекомендації щодо використання публічних ліцензій у діяльності закладів вищої освіти та наукових установ

Зміст

1. Загальні положення
2. Поняття публічної ліцензії
3. Використання творів, розміщених у мережі Інтернет, за публічною ліцензією та відповідно до випадків вільного використання, визначених Законом
4. Види публічних ліцензій
5. Публічні ліцензії Creative Commons
 - 5.1. Загальні питання використання ліцензій Creative Commons
 - 5.2. Види ліцензій
 - 5.3. Рекомендації Creative Commons щодо використання ліцензій
 - 5.4. Форма наведення ліцензій CC у наукових публікаціях
 - 5.5. Захист авторського права і суміжних прав
6. Особливості використання публічних ліцензій
 - 6.1. Особи, які мають право надавати публічні ліцензії
 - 6.2. Особливості створення та розповсюдження похідних творів за публічними ліцензіями
 - 6.3. Використання публічних ліцензій, що дозволяють використання твору у некомерційних та комерційних цілях
 - 6.4. Визначення виду публічної ліцензії
 - 6.5. Захист інформації з обмеженим доступом при застосуванні публічних ліцензій

Джерела інформації

Додаток

Ці методичні рекомендації розроблені з метою:

сприяння поширенню застосування закладами вищої освіти та науковими установами (надалі – ЗВО/НУ) публічних ліцензій (ліцензій відкритого доступу) для забезпечення відкритого доступу до наукових публікацій, дослідницьких даних, комп'ютерних програм та інших результатів наукових досліджень;

забезпечення правової визначеності при застосуванні публічних ліцензій;

з'ясування прав та обов'язків осіб, які надають ліцензії, та користувачів об'єктів, оприлюднених за публічною ліцензією;

забезпечення захисту прав та інтересів авторів, ЗВО/НУ у зв'язку із наданням публічних ліцензій.

1. Загальні положення

У Методичних рекомендаціях застосовуються такі скорочення:

Закон – Закон України «Про авторське право і суміжні права»;

ЗВО – заклад вищої освіти;

НУ – наукова установа;

ІВ – інтелектуальна власність;

НДР – науково-дослідна робота;

НОІВ – Національний орган інтелектуальної власності;

ОПІВ – об'єкт (об'єкти) права інтелектуальної власності;

СС – Creative Commons;

ЦК України – Цивільний кодекс України.

Методичні рекомендації щодо використання публічних ліцензій у діяльності закладів вищої освіти та наукових установ України визначають загальні засади щодо використання публічних ліцензій для забезпечення відкритого доступу до наукових публікацій, дослідницьких даних, комп'ютерних програм та інших результатів наукових досліджень.

Методичні рекомендації можуть застосовуватися разом з Методичними рекомендаціями щодо політики у сфері інтелектуальної власності, розробленими УКРНОІВІ.

Керівники ЗВО/НУ на підставі цих Методичних рекомендацій розробляють і затверджують власні акти щодо застосування публічних ліцензій або передбачають відповідні положення у положеннях (політиках), що стосуються відкритої науки, наукових періодичних видань, відкритого доступу до результатів досліджень.

Визначення у цих Методичних рекомендаціях використовуються відповідно до чинних нормативно-правових актів України.

Крім того, у цих Методичних рекомендаціях використовуються такі терміни:

Інформація з обмеженим доступом – конфіденційна інформація, таємна та службова інформація, що включає державну таємницю, комерційну таємницю, ноу-хау тощо.

Інтерактивне надання доступу – поширення об'єкта авторського права для публіки з використанням кабелю чи без нього, у тому числі в мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах, зокрема розміщення гіперпосилань та розміщення на одному веб-сайті цифрового контенту з іншого веб-сайту без його відтворення (фреймінг) таким чином, щоб представники публіки мали змогу отримати доступ до відповідного об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально.

Ліцензія – для цілей цих Рекомендацій – односторонній правочин – дозвіл на використання певного об'єкта цивільних прав (інформація, твір тощо).

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності – вид правочину щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності – дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (зокрема, наукової публікації), що надається іншій особі (ліцензіату) в певній обмеженій сфері.

Публічна ліцензія на використання твору – ліцензія на використання твору, що надається суб'єктом авторського права на визначених ним умовах. Для цілей цих Рекомендацій така ліцензія може мати також назву Ліцензія відкритого доступу на використання твору.

Ліцензія на використання дослідницьких даних – дозвіл на використання дослідницьких даних на визначених ліцензією умовах (ст. 202 ЦК України).

Публічні ліцензії Creative Commons – ліцензії відкритого доступу, розроблені міжнародною некомерційною організацією Creative Commons, що застосовуються у міжнародній та національній практиці при наданні доступу до наукових публікацій, препринтів, дослідницьких даних, метаданих.

Наукова публікація – для цілей цих Рекомендацій – твір (стаття, тези, доповіді, матеріали наукових заходів) наукового характеру, що пройшов процедуру наукового рецензування та затвердження (схвалення, рекомендації) до друку вченою (науковою, науково-технічною, технічною) радою наукової установи або закладу вищої освіти та редакційно-видавниче опрацювання, містить результати наукової, науково-технічної діяльності.

Похідний твір – твір, що є результатом творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, кавер-версія, обробка нематеріальної культурної спадщини тощо) чи його творчим перекладом на іншу мову (ст. 17 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Рукопис твору – для цілей цих Рекомендацій – текст наукового характеру у письмовій або електронній (цифровій) формі, який передбачається подати для опублікування (оприлюднення) у вигляді наукової публікації, препринту у науковому виданні, інформаційних ресурсах відкритого доступу та який не пройшов процедури наукового рецензування та редакційно-видавничого опрацювання.

Службові дослідницькі дані – дослідницькі дані, отримані працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом) (виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця).

Службовий твір – твір у письмовій, електронній (цифровій) формі, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом).

Службові обов'язки – для цілей цих Рекомендацій – функціональні обов'язки працівника, зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях, нормативних актах тощо.

Окремі терміни, які застосовуються в ліцензіях Creative Commons, можуть відрізнятися від термінів, визначених Законом. Нижче наведено коментар щодо співвідношення окремих термінів ліцензій CC із законодавством України.

Ліцензії CC	Коментар
Ліцензований Матеріал – художній або літературний твір, база даних, або інший матеріал до якого Ліцензіар застосував цю Публічну Ліцензію	Використовується поняття об'єкти авторського права, інформація
Поширення – подання Матеріалу публіці будь-якими способами, або засобами, які вимагають дозволу відповідно до Ліцензованих Прав, таких, як відтворення, публічний показ, публічне виконання, розповсюдження, імпорту примірників Матеріалу, подання матеріалу до загального відома публіки таким чином, що її представники можуть здійснити доступ до Матеріалу з будь-якого місця і у будь-який час за їх власним вибором	Зазначене поняття включає способи використання творів, визначені поняттями відтворення, розповсюдження, доведення до загального відома публіки

<p>Авторське і Подібні Права – авторське і/або подібні права, пов’язані з авторським правом, включаючи, але не обмежуючись, правами на виконання, передачі (програми) організацій мовлення, фонограми, та Правами Sui Generis на Бази Даних, незалежно від того, як такі права називаються або класифікуються</p>	<p>Зазначене поняття відповідає поняттям авторське право і суміжні права та право особливого роду (sui generis) виробника бази даних</p>
<p>Адаптований Матеріал – матеріал, що охороняється Авторським і/або Подібними Правами, що є похідним від, або заснований на Ліцензованому Матеріалі, і в якому Ліцензований Матеріал перекладено, упорядковано, перероблено, чи іншим чином змінено у спосіб, що потребує отримання дозволу від Ліцензіара як суб’єкта Авторського і/або Подібних Прав. Для потреб цієї Публічної Ліцензії, у разі, якщо Ліцензованим Матеріалом є музичний твір, виконання або фонограма, Адаптований Матеріал буде завжди виникати, коли Ліцензований Матеріал синхронізується у часі з рухомим зображенням</p>	<p>Похідний твір – твір, що є результатом творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, кавер-версія, обробка нематеріальної культурної спадщини тощо) чи його творчим перекладом на іншу мову. До похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом озвучення (у тому числі дублювання), субтитрування іншими мовами інших аудіовізуальних творів</p>
<p>Ви – фізична чи юридична особа, яка здійснює Ліцензовані Права відповідно до умов даної Публічної Ліцензії. Поняття Ваш має відповідні до тексту значення</p>	<p>Використовується термін ліцензіат</p>
<p>Комерційні цілі – комерційним вважається використання, головним чином спрямоване на отримання комерційних вигод чи грошових коштів.</p>	<p>Законодавство України не визначає прямо поняття комерційні (некомерційні) цілі чи комерційне (некомерційне) використання, а лишу у зв’язку з певною сферою.</p> <p>Приклад: пункт 57 ст. 4 Митного кодексу України визначає «Товари комерційного призначення» як товари, що переміщуються через митний кордон України з метою їх відчуження (продажу), промислового чи іншого використання в цілях, що приносять дохід, або для потреб юридичних осіб.»</p>

2. Поняття публічної ліцензії

Суб’єкт авторського права може надати дозвіл на використання твору будь-якою особою на визначених ним умовах. Особа, яка використовує твір на основі публічної ліцензії, зобов’язана дотримуватися визначених суб’єктом авторського права або суб’єктом суміжних прав умов, на яких її було видано (ст. 444 ЦК України).

Публічна ліцензія видається шляхом оприлюднення її умов разом з наданням можливості дистанційного ознайомлення з відповідним об’єктом авторського права або об’єктом суміжних прав необмеженому колу осіб з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем (ст. 51 Закону).

Умовами публічної ліцензії може бути передбачено, що така ліцензія є безвідкличною. У такому разі публічна ліцензія діє протягом усього строку чинності майнових авторських прав або майнових суміжних прав і може бути достроково припинена лише стосовно особи, яка порушила умови, на яких її було видано.

Публічна ліцензія є невиключною. Виключні та одиничні публічні ліцензії є нікчемними.

Публічна ліцензія, в якій не передбачено сплату винагороди за використання об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав або передбачено, що така сплата може здійснюватися ліцензіатом добровільно, на власний розсуд, вважається безоплатною.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності є видом правочину щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Правочин щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій (електронній) формі, за винятком випадків, визначених законом (ст. 1107 ЦК України).

3. Використання творів, розміщених у мережі Інтернет, за публічною ліцензією та відповідно до випадків вільного використання, визначених Законом

При опублікуванні творів шляхом інтерактивного надання доступу до них у мережі Інтернет, за умови дотримання вимог щодо випадків вільного використання творів, визначених Законом, дозволяється:

- приватне копіювання творів, крім комп'ютерних програм, баз даних (ст. 28 Закону), за винятком випадків, передбачених статтею 25 Закону;

- репрографічне відтворення творів, що здійснюється суб'єктами освітньої діяльності для навчальних занять правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, що: обсяг такого відтворення відповідає меті, визначеній навчальними заняттями; відтворення твору не має систематичного характеру (ст. 22 Закону);

- відтворення, зокрема в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписів чи відеозаписів для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення, в обсязі, що відповідає визначеній меті, за умови, що:

обсяг такого використання відповідає визначеній меті;

використання творів здійснюється суб'єктами освітньої або наукової діяльності у місцях, де цими суб'єктами здійснюється освітня або наукова діяльність, або через захищене електронне (цифрове) середовище, до якого забезпечується доступ виключно здобувачам освіти та педагогічним, науково-педагогічним працівникам навчального закладу або працівникам наукової установи (ст. 22 Закону).

Без дозволу суб'єкта авторського права не дозволяється:

- розповсюдження примірників твору;
- інтерактивне надання доступу публіці до твору та інші способи доведення до загального відома публіки, у тому числі розміщення твору у мережі Інтернет;
- створення похідних творів (переробка, адаптація, аранжування, творчий переклад та інші подібні зміни твору), їх розповсюдження;
- інші способи використання твору, визначені Законом.

Обсяг прав користувача щодо використання твору, розміщеного у мережі Інтернет, за публічною ліцензією визначається змістом цієї ліцензії. Залежно від змісту ліцензії користувачу можуть надаватися права на використання твору такими способами:

- розповсюдження примірників твору;

- інтерактивне надання доступу публіці до твору та інші способи доведення до загального відома публіки, у тому числі розміщення твору у мережі Інтернет;
- створення похідних творів, їх розповсюдження;
- використання творів з некомерційною та/або комерційною метою тощо.

Як правило, публічні ліцензії надаються:

- невизначеному колу осіб,
- на термін дії авторського права,
- є всесвітніми (з дією у всіх країнах світу),
- є невиключними та безвідкличними,
- передбачають можливість лише некомерційного використання або некомерційного та комерційного використання творів,
- передбачають можливість створення та розповсюдження або заборони розповсюдження похідних творів.

4. Види публічних ліцензій

На міжнародному та національному рівнях застосовуються різні види ліцензій відкритого доступу для використання творів, дослідницьких даних, комп'ютерних програм. Серед найбільш розповсюджених:

1) Ліцензії відкритого доступу для комп'ютерних програм (Open Source Software Licences):

GNU General Public License (GPL) – v2, v3. Дозволяє використання, внесення змін (модифікацію) та розповсюдження програм, за умови, що похідні твори розповсюджуються на тих самих умовах GPL. Часто використовується при проведенні досліджень. Типові об'єкти: комп'ютерні програми, наукове програмне забезпечення.

MIT License. Дозволяє переважно будь-яке використання, зокрема комерційне. Типові об'єкти: наукове програмне забезпечення, прототипи, дослідницькі інструменти.

Apache License, Version 2.0. Ліцензія визначає, зокрема, права з використання патентів. Широко застосовується в дослідницьких консорціумах і міжнародних проектах. Типові об'єкти: комп'ютерні програми, платформи обробки даних, наукова інфраструктура.

2) Ліцензії для дослідницьких даних (Open Data Licences):

Open Data Commons Open Database License (ODbL). Ліцензія для баз даних, що дозволяє використання, внесення змін (модифікацію) та повторне використання за умови зазначення джерела та поширення похідних баз на тих самих умовах. Типові об'єкти: дослідницькі бази даних, зібрані наукові масиви даних.

Open Data Commons Attribution License (ODC-BY). Дозволяє вільне використання та повторне використання даних за умови зазначення джерела. Типові об'єкти: наукові дані, результати спостережень, статистичні набори.

CC0 (Public Domain Dedication). Належить до інструментів CC, але в практиці відкритої науки часто розглядається окремо як стандарт для використання метаданих.

3) Інші ліцензії відкритого доступу, що застосовуються в науковій сфері:

European Union Public Licence (EUPL). Ліцензія відкритого програмного забезпечення, розроблена за ініціативою Європейської комісії. Адапована до правопорядків держав-членів

ЄС. Використовується при розповсюдженні програмного забезпечення, розробленого установами ЄС, та може використовуватися іншими розробниками програмного забезпечення при його розповсюдженні в державах-членах ЄС.

CERN Open Hardware Licence (CERN-OHL). Ліцензія, розроблена CERN, для сприяння співпраці між розробниками обладнання та підтримки його використання, вивчення, модифікації, обміну та розповсюдження. Ліцензія доступна в трьох варіантах: CERN-OHL-S (strongly reciprocal), CERN-OHL-W (weakly reciprocal), CERN-OHL-P (permissive).

5. Публічні ліцензії Creative Commons

5.1. Загальні питання використання ліцензій Creative Commons

5.1.1. Публічні ліцензії Creative Commons¹ (Creative Commons Public Licenses) розроблені міжнародною некомерційною організацією (США) Creative Commons у 2002 р. На цей час використовується четверта версія ліцензій 4.0 та сім видів ліцензій.

Широке застосування ліцензій у світі та підтримка їх використання у більш ніж 85 країнах світу через представників Creative Commons сприяє їх застосуванню закладами вищої освіти та науковими установами.

Переклади ліцензій CC 4.0 доступні українською мовою на вебсайті Creative Commons².

5.1.2. Стандартизація ліцензій пов'язана з застосуванням окремих елементів ліцензій, що поєднуються в певній ліцензії та її графічному зображенні:

	BY (Attribution)	Користувач має вказати творця Ліцензованого Матеріалу або інших осіб, визначених як такі, що мають бути згадані
	SA (Share-alike)	Поширення похідних творів (адаптацій) на умовах ліцензії, що вказана для використання ліцензованого матеріалу
	NC (Non commercial)	Лише некомерційне використання
	ND (No Derivative works)	Без розповсюдження похідних творів (адаптацій)
	CC0 1.0 (Universal)	«Відмова» від авторського права означає, що праволоділець надає максимально широкий дозвіл на використання або, якщо це дозволено правом країн, відмовляється від таких прав

5.2. Види ліцензій

5.2.1. Ліцензії CC розроблені для 7 типів правовідносин Ліцензіара – фізичної особи (фізичних осіб) або юридичної особи (юридичних осіб), що надають права за ліцензією CC, та Ліцензіата (у ліцензіях CC ліцензіат визначається як «Ви» (фізична чи юридична особа, яка здійснює Ліцензовані Права відповідно до умов Публічної Ліцензії)³.

CC BY 4.0 – Attribution 4.0 International (Із Зазначенням Авторства 4.0 Міжнародна);

¹ У застереженнях щодо застосування ліцензій CC такі ліцензії визначаються як Creative Commons Public Licenses. Дивись, наприклад, Attribution 4.0 International CC BY 4.0 Legal Code. Creative Commons. URL: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.en>

² Переклад ліцензій Creative Commons: <https://www.creativecommons.org.ua/translation>

³ About CC Licenses. URL: <https://creativecommons.org/share-your-work/cclicenses/>

CC BY-SA 4.0 – Attribution-ShareAlike 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Поширення На Тих Самих Умовах 4.0 Міжнародна);

CC BY-NC 4.0 – Attribution-NonCommercial 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна);

CC BY-NC-SA 4.0 – Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Некомерційна – Поширення На Тих Самих Умовах 4.0 Міжнародна);

CC BY-ND 4.0 – Attribution-NoDerivatives 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Без Похідних 4.0 Міжнародна);

CC BY-NC-ND 4.0 – Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Некомерційна – Без Похідних 4.0 Міжнародна);

CC0 1.0 Universal – офіційна назва інструменту. Крім того, застосовується назва CC0 Public Domain Dedication, це опис його суті (з англ. передача твору в суспільне надбання).

5.2.2. Серед ліцензій CC:

- 1) забороняють комерційне використання – BY-NC, BY-NC-ND, BY-NC-SA;
- 2) ліцензування похідних творів за тією ж ліцензією, що для ліцензованого матеріалу, вимагають – BY-SA, BY-NC-SA;
- 3) усі ліцензії дозволяють створення Адаптованих Матеріалів (похідних творів, матеріалів з використанням змісту баз даних, на які розповсюджується право sui generis);
- 4) забороняють поширення адаптацій – BY-ND, BY-NC-ND;
- 5) усі ліцензії забороняють застосування правових або технічних засобів захисту для обмеження інших осіб від використання матеріалу за ліцензією CC.

5.2.3. Ліцензії CC не передбачають надання прав на використання винаходів та інших об'єктів права інтелектуальної власності, на які отримано патенти, а також торговельних марок. Ліцензіар не може відкликати надану ліцензію поки ліцензіат дотримується умов ліцензії. Допускається недотримання умов ліцензії щодо матеріалів, які перейшли у суспільне надбання та у випадках дозволеного вільного використання творів.

CC BY 4.0 надає права вільно:

- поширювати (копіювати і розповсюджувати) матеріал у будь-якому вигляді чи форматі для будь-яких цілей, навіть комерційних;
- змінювати (переробляти, адаптувати, трансформувати) і брати матеріал за основу для будь-яких цілей, навіть комерційних.

Умови використання:

- обов'язкове зазначення авторства – ліцензіат має вказати автора, розмістити посилання на ліцензію та вказати, чи було внесено зміни до твору. Ліцензіат може зробити це у будь-який розумний спосіб, але так, щоб не створювати враження стосовно того, що ліцензіар підтримує чи схвалює ліцензіата або використання твору ліцензіатом;
- під час поширення Адаптованого Матеріалу ліцензія, яку застосовує ліцензіат, не повинна перешкоджати дотриманню умов ліцензії CC щодо матеріалу, використаного для адаптації.

CC BY-SA 4.0 надає аналогічні права, що і для ліцензії CC BY 4.0.

Умови використання:

- поширення на тих самих умовах – якщо ліцензіат об’єднує, переробляє, адаптує, трансформує Ліцензований Матеріал, створює свій Адаптований Матеріал на основі Ліцензованого Матеріалу, він має розповсюджувати Адаптований Матеріал на умовах тієї ж ліцензії, що й Ліцензований Матеріал;
- адаптований матеріал повинен ліцензуватися на умовах ліцензії Creative Commons з такими самими елементами (цієї або пізнішої версії) або на умовах іншої ліцензії, сумісної з BY-SA.

CC BY-NC 4.0 надає аналогічні права, що і для ліцензії CC BY 4.0.

Умови використання:

- обов’язкове зазначення авторства (аналогічно до умов CC BY 4.0);
- некомерційна – Ліцензіат не може використовувати матеріал для комерційних цілей.

CC BY-NC-SA 4.0 надає аналогічні права, що і для ліцензії CC BY 4.0.

Умови використання:

- обов’язкове зазначення авторства (аналогічно до умов CC BY 4.0);
- некомерційна (аналогічно до умов CC BY-NC 4.0);
- поширення на тих самих умовах (аналогічно до умов CC BY-SA 4.0).

CC BY-ND 4.0 надає аналогічні права, що і для ліцензії CC BY 4.0.

Умови використання:

- обов’язкове зазначення авторства (аналогічно до умов CC BY 4.0);
- без похідних – якщо ліцензіат змінює (переробляє, адаптує, трансформує) матеріал чи створює твір на його основі, поширення переробленого матеріалу (похідного твору) не допускається.

CC BY-NC-ND надає аналогічні права, що і для ліцензії CC BY-NC 4.0.

Умови використання:

- обов’язкове зазначення авторства (аналогічно до умов CC BY 4.0);
- некомерційна (аналогічно до умов CC BY-NC 4.0);
- без похідних (аналогічно до умов CC BY-ND 4.0).

CC0 1.0

Правоволоділець надає максимально широкий дозвіл на використання або, якщо це дозволено правом країн, відмовляється від таких прав.

Ліцензія CC0 передбачає відмову ліцензіара від майнових прав інтелектуальної власності та перехід такого твору в суспільне надбання. Водночас в Україні така відмова не передбачена законодавством у сфері авторського права, крім того не може охоплювати особисті немайнові права автора, які є невідчужуваними. У зв’язку з цим CC0 1.0 можна розглядати як максимально широку безоплатну ліцензію, яка дозволяє використання твору без істотних обмежень для користувача.

СС0 надає право вільно копіювати, змінювати, розповсюджувати і виконувати твір, навіть в комерційних цілях, без дозволу автора.

СС0 не впливає на патентні права, права на торговельні марки, а також інші права третіх осіб щодо відповідного твору, зокрема право на зображення особи та право на приватне життя.

Якщо інше прямо не встановлено, особа, яка застосовує цю ліцензію, не надає жодних гарантій щодо твору та, у межах, дозволених законом, відмовляється від відповідальності за будь-яке його використання.

5.3. Рекомендації Creative Commons щодо використання ліцензій

Для ліцензій СС організацією Creative Commons наведені такі застереження та рекомендації для використання⁴.

Застереження для ліцензіарів вказують, зокрема, що:

- ліцензії СС застосовуються особами, які мають право надавати дозволи на використання матеріалів у спосіб, що в іншому разі обмежується авторським правом та іншими правами;
- ліцензії СС є безвідкличними;
- ліцензіарам слід прочитати і зрозуміти умови та правила обраної ними ліцензії СС перед її застосуванням;
- ліцензіари повинні чітко позначити будь-який матеріал, на який ліцензія не поширюється;
- ліцензіари повинні мати всі необхідні права перед застосуванням ліцензій СС, щоб матеріал можна було використовувати так, як передбачено відповідною ліцензією;
- вказується, що ліцензії СС підходять для всіх типів контенту окрім програмного та апаратного забезпечення;
- якщо матеріал містить кілька елементів, наприклад текст, зображення, музику, то слід обов'язково вказати, на які з них поширюється ліцензія;
- ліцензії СС не застосовуються до матеріалів, що перейшли до суспільного надбання;
- якщо права на матеріал належать третім особам, необхідно отримати від них дозвіл на субліцензію за ліцензією СС;
- якщо матеріал створено в межах трудових відносин, майнові права на нього можуть належати не автору, а іншій особі. У такому випадку для застосування ліцензії СС необхідно отримати дозвіл відповідного правоволодільця.

Застереження для публіки:

- перед використанням твору слід прочитати повний текст ліцензії та переконатися, що вона дозволяє його використання у необхідному обсязі;
- слід звернути увагу на версію ліцензії, яка застосована (4.0 або 3.0 тощо). Поточна версія (4.0) відрізняється від попередніх версій;

⁴ Дивись веб-сайт СС з зазначенням повних текстів ліцензій, а також рекомендації із застосування ліцензій СС - Considerations for licensors and licensees. 2026. URL: https://wiki.creativecommons.org/wiki/Considerations_for_licensors_and_licensees#Considerations_for_licensees

- ліцензіар має позначити, які елементи твору підпадають під дію ліцензії, а які ні. Для тих елементів, які не підпадають під дію ліцензії, може знадобитися окремий дозвіл;
- деякі види використання ліцензованого матеріалу не потребують дозволу за ліцензією CC. Якщо використання твору підпадає під випадки вільного використання, отримання ліцензії для такого використання не вимагається;
- слід знати свої зобов'язання за ліцензією, зокрема обов'язок зазначення авторства щодо ліцензованого матеріалу;
- усі ліцензії CC вимагають від ліцензіата зазначення суб'єкта майнових прав на Ліцензований Матеріал, а також виду ліцензії під час його поширення;
- ліцензії CC не дозволяють застосовувати технічні обмеження або встановлювати умови, які заважають іншим використовувати матеріал за ліцензіями CC;
- необхідно визначити обсяг прав щодо створення та використання похідних творів. Ліцензії CC передбачають можливість створення таких творів та їх використання для власних потреб. Водночас, залежно від виду ліцензії, поширення похідних творів може бути обмежено;
- ліцензії CC припиняють свою дію автоматично у разі недотримання їхніх умов користувачем матеріалу. У разі застосування ліцензії версії 4.0 право на використання матеріалу підлягає автоматичному відновленню за умови усунення порушення протягом 30 днів з моменту його виявлення.

5.4. Форма зазначення ліцензій CC у наукових публікаціях

5.4.1. Окремого стандарту зазначення інформації про ліцензію CC у наукових статтях та інших наукових публікаціях організацією Creative Commons не наводиться.

Згідно з пунктом 3(a)(1)(A) тексту (Legal Code) ліцензії CC BY 4.0 та аналогічних положень інших ліцензій, ліцензіат зобов'язаний під час поширення Ліцензованого Матеріалу (зокрема, у змінній формі) зберігати уніфікований ідентифікатор ресурсу або гіперпосилання на нього, наскільки це можливо, за умови, що такі дані були надані ліцензіаром разом із матеріалом.

5.4.2. З урахуванням практики застосування ліцензій CC у наукових журналах, що видаються науковими установами, університетами в державах-членах ЄС, можливий такий варіант зазначення інформації щодо застосування ліцензій CC:

(1) При застосуванні ліцензії CC для наукової статті

Варіант 1

Зазначається графічне позначення певного виду ліцензії CC, вид твору, назва ліцензії, гіперпосилання на текст ліцензії.

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

Варіант 2

Це стаття відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.uk>

Ліцензії Creative Commons не зобов'язують використовувати графічні позначення (badges). Їх застосування слугує лише кращій візуальній ідентифікації.

(2) При розповсюдженні ліцензіатом наукової статті іншої особи (Ліцензованого Матеріалу), а також, якщо це дозволяють умови ліцензії, Адаптованого Матеріалу

При розповсюдженні наукової статті, яку було оприлюднено за ліцензією CC, відповідно до пункту 3(a)(1)(A) тексту (Legal Code) ліцензії CC BY 4.0 та аналогічних положень інших ліцензій CC, ліцензіат має зберегти наступне, якщо воно було надане ліцензіаром разом з Ліцензованим Матеріалом:

зазначення автора(ів) Ліцензованого Матеріалу і будь-яких інших осіб, визначених як такі, що мають бути згадані, будь-яким розумним шляхом, визначеним Ліцензіаром (включаючи псевдонім);

повідомлення про авторське право;

повідомлення стосовно Публічної Ліцензії, за якою було оприлюднено Ліцензований Матеріал;

повідомлення стосовно відмови від гарантій;

уніфікований ідентифікатор ресурсів або гіперпосилання на Ліцензований Матеріал, наскільки це можливо.

Крім того, ліцензіар має:

зазначити, якщо ліцензіатом змінено (модифіковано) Ліцензований Матеріал, і зберегти вказівки стосовно будь-яких попередніх змін (модифікацій);

зазначити, що Ліцензований Матеріал ліцензується за Публічною Ліцензією, за якою він був оприлюднений, і надати її текст або уніфікований ідентифікатор ресурсів або гіперпосилання на цю Публічну Ліцензію.

5.4.3. Позначки ліцензій CC (badges) та символи умов (icons) можуть бути завантажені з сайту Creative Commons URL: <https://creativecommons.org/mission/downloads/>

5.5. Захист авторського права і суміжних прав

У разі порушення користувачами творів, об'єктів суміжних прав умов ліцензій CC (наприклад, порушення зобов'язань використання твору з некомерційною метою або зобов'язань нерозповсюдження похідних творів) ЗВО/НУ здійснюють захист авторського права або суміжних прав в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством, а також можуть застосовувати неюрисдикційну форму захисту (самозахист).

ЗВО/НУ можуть застосовувати порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет, визначений статтею 56 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Ліцензії Creative Commons версії 4.0 не містять положення про застосовне право, що є свідомим підходом розробників з метою забезпечення їх універсального (глобального) застосування. Відповідно, застосовне право визначається судом, який розглядає спір, на підставі колізійних норм.

У випадку, коли правовідносини не містять іноземного елемента (наприклад, ліцензіар і користувач знаходяться в Україні), тлумачення та застосування ліцензії здійснюється відповідно до норм Цивільного кодексу України, зокрема статті 213, та Закону України «Про авторське право і суміжні права».

У випадку наявності іноземного елемента (наприклад, ліцензіар та користувач твору знаходяться в різних країнах) суд визначає застосовне право через колізійні норми відповідно до Закону України «про міжнародне приватне право».

Водночас, з урахуванням міжнародного характеру ліцензій Creative Commons, при їх тлумаченні доцільно враховувати офіційні пояснення організації Creative Commons та усталену міжнародну практику їх застосування.

6. Особливості використання публічних ліцензій

6.1. Особи, які мають право надавати публічні ліцензії

Майнові права на об'єкти авторського права і суміжних прав може здійснювати суб'єкт авторського права або суміжних прав особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або організації колективного управління. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону.

Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір.

Отже, якщо інше не визначено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, працівники наукових установ та закладів вищої освіти не мають право укладати договори з видавцями наукових журналів щодо їх опублікування, а також надавати публічні ліцензії на їх використання.

NB: Слід вказати на практику вирішення вказаного питання у діяльності наукових установ НАН України. Відповідно до розпорядження НАН України «Про внесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних» від 08.11.2024 № 609 затверджені Умови розподілу майнових прав на службові твори та дослідницькі дані, які визначаються в трудових договорах (контрактах), що укладаються з працівниками установ НАН України, та Примірні додаткові угоди до трудового договору (контракту) з працівником установи НАН України щодо майнових прав на службовий твір та службові дослідницькі дані.

Додаткова угода надає працівнику права:

– укладати ліцензійний договір на використання службових творів (статей, тез, доповідей, матеріалів наукових заходів, препринтів) і дослідницьких даних з установами-видавцями, репозитаріями та архівами відкритого доступу для опублікування (оприлюднення);

– здійснювати інтерактивне надання доступу до рукопису твору, який передбачено подати для опублікування; який прийнято до друку; до службового препринту на вебсайті установи, де працює автор, власному сайті автора, у національних та іноземних репозитаріях відкритого доступу.

6.2. Особливості створення та розповсюдження похідних творів за публічними ліцензіями

При застосуванні публічних ліцензій CC слід враховувати, що похідні твори (Адаптований Матеріал) дозволяється створювати ліцензіатам для власного використання для всіх видів ліцензій CC. Проте подальше їх розповсюдження передбачено ліцензіями CC-BY, CC-BY-SA, CC-BY-NC, CC-BY-NC-SA. Створення похідних творів для власного використання проте з заборонаю розповсюдження передбачають ліцензії CC-BY-ND, CC-BY-NC-ND.

Слід взяти до уваги, що застосування ліцензій CC-BY, CC-BY-SA, CC-BY-NC, CC-BY-NC-SA означає, що автор дозволяє створювати статтю іншому фахівцю на основі своєї статті з виключенням або доданням певних розділів, змінами тексту тощо. Причому обсяг такого використання не обмежений, тобто 90 % такої похідної статті може бути текст статті первісного автора та 10 % – коментарі та зауваження іншого автора. Водночас така стаття може розповсюджуватися вже під ім'ям нового автора з зазначенням, що вона зроблена на основі чи як переробка первісної статті. Для монографії, що написана, наприклад, колективом з трьох авторів, це означає можливість для будь-якої іншої особи написати додаткову главу та розповсюдити монографію як похідний твір вже під ім'ям чотирьох осіб, включаючи себе, з зазначенням авторів глав.

Зазначена вище практика не підпадає під порушення академічної доброчесності з урахуванням дотримання автором похідного твору законодавства та умов ліцензії CC. Застосування такої практики не є характерним для держав-членів ЄС з урахуванням традицій дотримання оригінальності наукових публікацій. В Україні застосування таких ліцензій може бути юридичною підставою для створення на основі наукових статей, монографій похідних творів з низьким рівнем оригінальності та подальшого їх розповсюдження, зокрема при підготовці кваліфікаційних робіт, що має враховуватися особами, які приймають рішення про використання того чи іншого виду ліцензії CC.

6.3. Використання публічних ліцензій, що дозволяють використання твору у некомерційних та комерційних цілях

6.3.1. Надання права іншим особам використовувати наукові статті, монографії, навчальні посібники, бази даних у комерційних цілях може мати наслідком створення такими особами збірок статей та їх продаж, переклад іноземною мовою та продаж в іноземних країнах наукових журналів та підписок на такі журнали; видання та продаж монографій, навчальних посібників, створення комерційних баз даних, де міститься вилучена інформація з баз даних ЗВО/НУ, на які діє право *sui generis*.

Використання для творів та баз даних ліцензій CC BY, CC BY-ND, CC BY-SA не передбачає виплату винагороди за використання творів, баз даних ЗВО/НУ, а також авторам цих творів.

6.3.2. При застосуванні ліцензій CC BY-NC, CC BY-NC-ND; CC BY-NC-SA з урахуванням практики діяльності видавництва в державах-членах ЄС, які видають академічні журнали, доцільним є розміщення на веб-сайті ЗВО/НУ-видавця контактної інформації для вирішення питань укладання договорів щодо комерційного використання видань.

6.4. Визначення виду публічної ліцензії

Практика застосування публічних ліцензій, зокрема ліцензій CC, свідчить про те, що вид ліцензій для наукових статей і дослідницьких даних у державах-членах ЄС та США визначається політиками ЗВО/НУ. Також, умови відкритого доступу до наукових статей, дослідницьких даних, що створюються під час виконання досліджень та розробок, зокрема застосування публічних ліцензій, можуть визначатися договорами щодо фінансування їх діяльності.

Практика встановлення обов'язкових вимог щодо застосування всіма закладами вищої освіти та науковими установами виключно певного виду ліцензій відсутня як на рівні окремих держав-членів ЄС, так і ЄС в цілому.

Відповідно до законодавства України, укладення ліцензійних договорів (зокрема, зазначення у договорі ліцензії) та надання ліцензій як односторонніх правочинів здійснюються з урахуванням загальних засад цивільного законодавства щодо свободи договору.

З урахуванням наведеного ЗВО/НУ у своїх локальних нормативних актах, договорах із працівниками та договорах між ЗВО/НУ-видавцями та авторами, визначають види публічних ліцензій, які ними застосовуються.

При визначенні виду ліцензії доцільно враховувати:

- вид об'єкта (наукова стаття, дослідницькі дані, метадані, комп'ютерна програма тощо), щодо якого застосовується ліцензія;
- чи передбачається використання з некомерційною або комерційною метою;
- чи передбачає ліцензія лише створення на основі ліцензованого твору похідних творів для власних потреб або також розповсюдження похідних творів тощо.

6.5. Захист інформації з обмеженим доступом при застосуванні публічних ліцензій

6.5.1. Регулювання інформації, яка не може бути використана при застосуванні публічних ліцензій, визначається положеннями статті 21 Закону України «Про інформацію», статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації», глави 46 Цивільного кодексу України, статей 1, 19 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій».

6.5.2. Відкритий доступ та, відповідно, застосування публічних ліцензій не має здійснюватися стосовно творів та дослідницьких даних, які містять інформацію, що становить:

- конфіденційну інформацію,
- ноу-хау,
- державну таємницю,
- службову інформацію,
- комерційну таємницю.

6.5.3. З урахуванням адаптації законодавства України відповідно до законодавства ЄС слід взяти до уваги положення Директиви (ЄС) 2019/1024 Європейського Парламенту і Ради від 20 червня 2019 року про відкриті дані та повторне використання інформації державного сектору щодо нерозповсюдження Директиви на:

- 1) документи, що зберігаються в державних установах;
- 2) документи, на які треті особи мають права інтелектуальної власності;
- 3) документи, доступ до яких обмежено відповідно до законодавства держав-членів, зокрема з підстав:

захисту національної безпеки (зокрема, державної безпеки), оборони або громадської безпеки;

забезпечення статистичної конфіденційності;

захисту комерційної таємниці (зокрема, ділової, професійної або корпоративної).

Водночас дія Директиви поширюється на документи, що зберігаються дослідницькими організаціями та організаціями, які фінансують дослідження (зокрема, створеними для передачі результатів досліджень), за винятком документів, на які треті особи мають права інтелектуальної власності.

6.5.4. Публічні ліцензії не мають надаватися щодо творів та дослідницьких даних, якщо їх використання здійснюється з порушенням прав інтелектуальної власності або прав на інформацію інших осіб.

Джерела інформації

Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2003. – №№ 40-44, ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 № 143-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>

Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>

Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No 1290/2013 and (EU) No 1291/2013.

Annotate Model Grant Agreement «HORIZON Europe», EU Funding Programmes 2021-2027, issued 30 November, 2021. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

Розпорядження НАН України «Пронесення змін до деяких розпоряджень Президії НАН України з питань реалізації заходів з відкритого доступу до службових творів та службових дослідницьких даних» від 08.11.2024 № 609. URL: https://ipr.nas.gov.ua/?page_id=19

Відкрита наука та інтелектуальна власність. Нормативні акти з питань охорони інтелектуальної власності та трансферу технологій. Частина 5 / Ю. М. Капіца, І. І. Хоменко (упорядкування), 2 вид., доповнене. Київ : ЦДІВТТ НАН України, 2025. 80 с. URL: https://ipr.nas.gov.ua/?page_id=19

About CC Licenses. Creative Commons. <https://creativecommons.org/share-your-work/cclicenses/>

CC BY 4.0 – Attribution 4.0 International) (Із Зазначенням Авторства 4.0 Міжнародна). URL: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.uk>

CC BY-SA 4.0 – Attribution-ShareAlike 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Поширення На Тих Самих Умовах 4.0 Міжнародна). URL: <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.uk>

CC BY-NC 4.0 – Attribution-NonCommercial 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна). URL: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.uk>

CC BY-NC-SA 4.0 – Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Некомерційна – Поширення На Тих Самих Умовах 4.0 Міжнародна). URL: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode.uk>

CC BY-ND 4.0 – Attribution-NoDerivatives 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Без Похідних 4.0 Міжнародна). URL: <https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/legalcode.uk>

CC BY-NC-ND 4.0 – Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (Із Зазначенням Авторства – Некомерційна – Без Похідних 4.0 Міжнародна). URL: <https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/legalcode.uk>

CC0 1.0 Universal – (Універсальна). URL: <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode.en>

Directory of Open Access Journals (DOAJ). 2025. URL: <https://doaj.org/>

Методичні рекомендації щодо політики у сфері інтелектуальної власності для закладів вищої освіти та наукових установ України // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. 2024. URL: <https://nipo.gov.ua/metod-rekomendatsii-ip-zvo-nu/>

Загородній А. Г., Хіміч О. М., Андон П. І. та ін. (2025). Впровадження європейських принципів відкритої науки в Національній академії наук України // Вісник Національної академії наук України (1), 11-33. <https://doi.org/10.15407/visn2025.01.011>

Розділ 7. Відкритий доступ до результатів наукових досліджень та врегулювання питань відкритого доступу в договорах з досліджень та розробок / Права інтелектуальної власності у договорах наукових установ на виконання досліджень та розробок / Ю. М. Капіца, К. С. Шахбазян, Д. С. Махновський ; за ред. Ю. М. Капіци. – Київ : Академперіодика, 2024. 460 с. URL: https://ipr.nas.gov.ua/?page_id=2500

Додаток

Практика застосування публічних ліцензій

Аналіз видів ліцензій, що використовує 22 578 журналів відкритого доступу, наведених у Directory of Open Access Journals (DOAJ) (на 09.02.2026), свідчить про такий розподіл застосування ліцензій CC та інших ліцензій: CC BY (11616); CC BY-NC (4977); CC BY-NC-ND (5002); CC BY-NC-SA (2093); CC BY-ND (408); CC BY-SA (1917); CC0 (91); Public domain (10); Publisher's own license (174)⁵.

У Регламенті (ЄС) 2021/695 щодо РП «Горизонт Європа»⁶, ст. 16 Грантової угоди РП «Горизонт Європа» (2021-2027) та Додатку 5 до цієї угоди⁷ відкритий доступ визначено як «онлайнний доступ до результатів наукових досліджень, який надається кінцевому споживачу на безоплатній основі» Бенефіціари проекту мають забезпечити відкритий доступ до рецензованих наукових публікацій, що стосуються їхніх результатів за проектом, а саме:

– щонайпізніше на момент публікації машинозчитувана електронна копія опублікованої версії або остаточного рецензованого рукопису, прийнятого до публікації, має бути розміщена для збереження в надійному сховищі наукових публікацій;

– негайний відкритий доступ до депонованої публікації слід надати через репозитарій з застосуванням останньої версії міжнародної публічної ліцензії Creative

⁵ Directory of Open Access Journals (DOAJ). 2026. URL: <https://doaj.org/>

⁶ Regulation (EU) 2021/695 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing Horizon Europe — the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination, and repealing Regulations (EU) No. 1290/2013 and (EU) No 1291/2013.

⁷ Annotate Model Grant Agreement «HORIZON Europe», EU Funding Programmes 2021—2027, issued 30 November, 2021. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

Commons Attribution (CC BY) або ліцензії з еквівалентними правами; для монографій та інших довгих текстових форматів ліцензія може не виключати право на комерційне використання та створення похідних робіт (з використанням ліцензій CC BY-NC, CC BY ND тощо).

Метадані депонованих публікацій мають бути відкриті під ліцензією суспільного надбання – Creative Common Public Domain Dedication (CC0), або еквівалентною ліцензією відповідно до принципів FAIR.

Щодо дослідницьких даних:

виконавці проєкту мають забезпечити відкритий доступ через репозитарій до депонованих даних згідно з ліцензією CC BY або CC0, або еквівалентною ліцензією, дотримуючись принципу «відкрито настільки, наскільки це необхідно», якщо надання відкритого доступу не суперечитиме законним інтересам виконавця, зокрема щодо комерційного використання, або не суперечитиме будь-яким іншим обмеженням, зокрема інтересам конкуренції в ЄС або зобов'язанням виконавця за цією Угодою. Якщо доступ не надається (до деяких або до всіх даних), це має бути обґрунтовано в плані.

В Україні для наукових статей в наукових періодичних виданнях використовуються різні види ліцензій CC, включаючи CC BY 4.0, CC BY-ND 4.0, CC BY-NC-ND тощо.

Положенням про відкриту науку в НАН України, затвердженим розпорядженням НАН України від 12.06.2024 № 350, визначено надання відкритого доступу до наукових публікацій, оприлюднених у наукових періодичних виданнях НАН України та установ НАН України, з застосуванням ліцензій CC BY-NC-ND 4.0, CC BY-ND 4.0; для дослідницьких даних у Репозитарії відкритих даних НАН України має застосовуватися ліцензія CC BY 4.0; для метаданих – CC0 1.0.

Відповідно до Порядку передавання електронних копій періодичних друкованих наукових фахових видань на зберігання до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, затвердженого наказом ВАК України та НАН України від 07.07.2008 № 436/311, та Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32 (із змінами), наукові періодичні видання України, що входять до зазначеного Переліку, мають бути розміщені на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського у разі відкритого доступу електронних копій видання, а за умови розповсюдження за передплатою – повного бібліографічного опису та анотації до статей, оприлюднених у відповідних номерах видань.

Згідно з Положенням про відкриту науку в НАН України та Регламентом Репозитарію наукових текстів НАН України, затвердженим наказом Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (НБУВ) від 26.12. 2024 № 73, електронні копії періодичних друкованих наукових фахових видань передаються до НБУВ за договором, що передбачає зазначення виду ліцензій CC, за якими здійснено опублікування наукових статей, або вказується незастосування таких ліцензій. Договором передбачено, що оприлюднення метаданих наукових статей НБУВ здійснюється на умовах ліцензії CC0 1.0 «Універсальна».